

Hoogconjunctuur duurt nog voort

De waarde van de DNB-conjunctuurindicator voor oktober komt nagenoeg overeen met het hoge niveau in de daaraan voorafgaande maanden (zie figuur 1). Daarmee is volgens de indicator al vanaf april sprake van een vlak conjunctuurbeloop. Dit vormt dus een aanwijzing dat de groei de komende maanden zal afzwakken.

De indicator richt zich op de ontwikkeling van de productie in de verwerkende industrie, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de trendmatige groei en de conjuncturele fluctuaties rond de trend. De aan het beloop van de indicator ten grondslag liggende becijferingen duiden er op dat de conjuncturele component in de industriële productiegroei zal teruglopen van 1,5 procentpunt in mei tot 0,9 procentpunt in oktober (tabel 1). De trendmatige groei van de productie in de verwerkende industrie zal in oktober, evenals in de voorgaande maanden, bijna 2% bedragen ten opzichte van het niveau van een jaar tevoren.

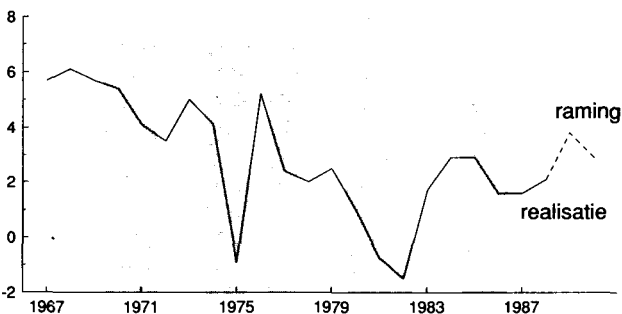
Tabel 1. Groei industriële productie volgens de indicator^a

	1989					
	mei	juni	juli	aug	sep	okt
Trend	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Conjunctuur	1,5	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9
Groei	3,4	3,3	3,2	3,0	2,9	2,8

a. In procenten ten opzichte van de overeenkomstige maand van het vorige jaar

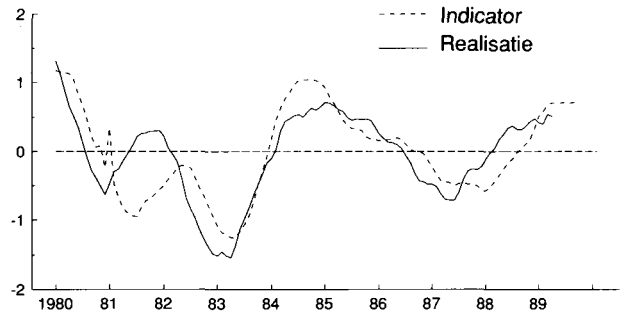
Blijkens de in de pers verschenen berichten over de *Koninginne-MEV 1990* heeft het Centraal Planbureau de toch al gunstige verwachtingen voor de Nederlandse economie in 1989, zoals deze naar voren kwamen in het *Centraal Economisch Plan 1989*, iets naar boven bijgesteld. Voor 1990 wordt nog steeds een lagere groei voorzien. Het door

Figuur 2. Groei bruto nationaal product en conjunctuur, procentuele volumemutaties per jaar

Toelichting: jaren waarin de conjunctuur daalde zijn aangegeven door arcering.
Raming: CPB, *Centraal Economisch Plan 1989* en *Economisch beeld 1990*.

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

het CPB geschetste beeld van een groeiversnelling in 1989 en een lichte groeivertraging in 1990 spoort met het beloop van de conjunctuurindicator. Hierbij moet worden bedacht dat de groeicijfers van het CPB jaargemiddelden en die van de indicator maandcijfers zijn.

Bij beschouwingen over de algemene economische ontwikkeling richt de aandacht zich veelal op het bruto nationaal product (bnp). Als feitelijke maatstaf van de conjunctuur waarop de DNB-conjunctuurindicator is geënt, dient daarentegen de conjuncturele component van de productie van de verwerkende industrie. Dit is de zogenoemde realisatiereeks. Een praktische reden voor de keuze voor de industriële productie als realisatiereeks is dat hierover maandelijks nieuwe cijfers met slechts een korte vertraging beschikbaar komen. Daarnaast kan de bedrijvigheid in deze sector worden gezien als een vroege en gevoelige graadmeter van de conjuncturele ontwikkeling vanwege het grote aandeel van de export in de afzet van de industrie waardoor de invloed van het buitenland sterk tot uitdrukking komt.

De vraag rijst hoe de conjunctuur in de bredere maatstaf, het bnp, zich verhoudt tot die in de productie in de industrie. Ter beantwoording van die vraag geeft figuur 2 de groeicijfers van het bnp op jaarbasis tegen de achtergrond van de conjunctuur volgens de DNB-indicator. Daarbij zijn de jaren waarin de door de DNB-indicator als uitgangspunt genomen realisatiereeks daalde aangeduid met arceringen¹. Het blijkt dat alle conjuncturele bewegingen van de indicator in de bnp-groeicijfers zijn terug te vinden. Dat is treffend, mede daar van het bnp jaarcijfers en van de industriële productie maandcijfers genomen zijn en bovendien ongecorrigeerde groeicijfers van het bnp vergeleken worden met sterk bewerkte cijfers van de industriële productie. De aan de productie van de industrie gerelateerde conjunctuur is kennelijk voldoende representatief om ook te gelden voor een bredere maatstaf zoals het bnp.

Conclusie. De conjunctuurindicator duidt erop dat de conjunctuur zich tot en met oktober op een hoog niveau handhaaft. Dit impliceert enige afzwakking van de groei, hetgeen past in het door het CPB voorziene beeld van hoge groei in 1989 en lagere groei in 1990.

1. Bij de arcering is geen rekening gehouden met de korte opleving rond 1981. Deze duurde te kort en was onvoldoende intensief om de jaarcijfers van het bnp te beïnvloeden.